

Додаток до листа
Міністерства освіти
і науки України
від ____ 2023 р. № _____

Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти, які є учасниками інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» щодо особливостей організації освітнього процесу на другому циклі базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 рік навчання)

Організація освітньої діяльності у 7-9 класах закладів загальної середньої освіти здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 (далі – Державний стандарт) (<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>). Перелік закладів освіти-учасників інноваційного освітнього експерименту всеукраїнського рівня визначено наказом Міністерства освіти і науки України від 02.04.2021 №406 (зі змінами).

Освітня програма закладу освіти.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти. У 2023/2024 навчальному році заклади освіти, учасники інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня, розробляють освітні програми для циклу базового предметного навчання базової середньої освіти (7-9 класи) на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021 (далі – Типова освітня програма) (<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>) або продовжують реалізацію освітніх програм своїх закладів, розроблених у 2021/2022 навчальному році, за

умови якщо ці освітні програми було розроблено для всього рівня базової середньої освіти (на 5-9 класи). За потреби заклад освіти може внести зміни в розроблені 2021/2022 року освітні програми щодо циклу 7-9 класів. Такі зміни та оновлення освітньої програми закладу освіти потребують схвалення педагогічною радою закладу освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу освіти має відповідати загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті (Додаток 23) та Типовій освітній програмі (Додаток 1). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлюють у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (7-9 класи) наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1.

Назва освітньої	Навчальне навантаження	7 клас			8 клас			9 клас		
		Рекоменує*	Мінімум	Максимум*	Рекоменує*	Мінімум	Максимум*	Рекоменує*	Мінімум	Максимум*
Мовно-літературна	На тиждень	10	9	12	10	8	12	10	8	12
	На рік	350	315	420	350	280	420	350	280	420
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	7	5	4	7
	На рік	175	140	210	175	140	245	175	140	245
Природнична	На тиждень	7,5	7	9	8,5	8	10	9,5	8	11
	На рік	262,5	245	315	297,5	280	350	332,5	280	385
Соціальна і здоров'я	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3	1,5	1	3

збережувальна	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	2	1,5	3	3	2	3	3	2	3
	На рік	70	52,5	105	105	70	105	105	70	105
Технологічна	На тиждень	1	1	2	1	1	2	1	1	2
	На рік	35	35	70	35	35	70	35	35	70
Інформатична	На тиждень	2	1	2	2	1,5	3	1,5	1,5	3
	На рік	70	35	70	70	52,5	105	52,5	52,5	105
Мистецька	На тиждень	2	1	3	1	1	2	1	1	2
	На рік	70	35	105	35	35	70	35	35	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105	105	105	105
Усього	На тиждень	34			35			35,5		
	На рік	1190			1225			1242,5		
Додаткові години вивчення предметів освітніх галузей	На тиждень	1			1			0,5		

вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На рік	35			35			17,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування податку на доходи фізичних осіб)	На тиждень	35			36			36		
	На рік	1225			1260			1260		
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	32			33			33		
	На рік	1120			1155			1155		

* Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

** Години мовно-літературної освітньої галузі можуть розподілятися на вивчення мови корінного народу, національної меншини та/або другої іноземної мови.

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

У навчальному плані заклад освіти визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також за

наявності міжгалузеві інтегровані курси та предмети/курси вибіркового освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів.

Навчальне навантаження у типових навчальних планах орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначає заклад освіти в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження: кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі заклад освіти може зменшувати, включно до мінімального показника, або збільшувати, включно до максимального показника. Різницю між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин), за її наявності, заклад освіти перерозподіляє між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі та/або вибілковими освітніми компонентами (незалежно від освітньої галузі).

Звертаємо увагу, що кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибіркових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь. До прикладу, вивчення другої іноземної мови може здійснюватись за рахунок резервних навчальних годин. У такому разі години на її вивчення не враховуються у кількість навчальних годин на вивчення мовно-літературної освітньої галузі. Тобто у навчальному плані на вивчення мовно-літературної освітньої галузі може бути виділена максимальна кількість годин (13 навчальних годин на тиждень) плюс години на вивчення другої іноземної мови (2 години на тиждень) і загальна кількість навчальних годин на вивчення галузі становитиме 15.

У випадку запровадження міжгалузевих інтегрованих курсів у навчальному плані зазначається назва міжгалузєвого інтегрованого курсу (окремим рядком після мистецької освітньої галузі) і кількість годин на тиждень у класах. В освітній програмі закладу освіти зазначається за рахунок яких годин (додаткових чи резервних) здійснюватиметься вивчення міжгалузєвого інтегрованого курсу

Особливості реалізації освітніх галузей, внутрішньогалузевої та міжгалузєвої інтеграції.

Мовно-літературна освітня галузь

У 7-9-х класах мовно-літературна освітня галузь може бути реалізована в навчальному плані закладу освіти через:

окремі предмети – українська мова, українська література, зарубіжна література;

поєднання предметів та інтегрованих курсів – українська мова та інтегрований курс літератур (української та зарубіжної); інтегрований курс української мови та літератури та предмет зарубіжна література;

інтегрований мовно-літературний курс.

За умови організації вивчення окремих предметів рекомендований розподіл годин тижневого навантаження в 7-9 класах є таким: українська мова - 3 години, українська література - 2 години, зарубіжна література - 1,5 години, іноземна мова – 3,5 години.

Заклад освіти може здійснювати перерозподіл навчальних годин між предметами галузі в межах визначеної кількості годин на вивчення мовно-літературної освітньої галузі, враховуючи освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Наголошуємо, що кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані закладу освіти, відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України “Про повну загальну середню освіту”, у 7-9-х класах не може бути меншою ніж у типовому навчальному плані (3 години на тиждень).

Кількість годин на вивчення інтегрованого курсу літератур або на вивчення інтегрованого мовно-літературного курсу визначається закладом освіти самостійно з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети в типовому навчальному плані.

За умови наявності в класі понад 27 учнів під час вивчення в 7-му класі інтегрованого мовно-літературного курсу клас може ділитися на групи не менше ніж на трьох уроках на тиждень, що відповідає мінімальному та рекомендованому тижневому навантаженню для вивчення української мови.

Типовою освітньою програмою передбачено вивчення *іноземної мови* як обов’язкового освітнього компонента (рекомендований обсяг тижневого навантаження для 7-9 класів - 3,5 години) та другої іноземної мови як вибіркового освітнього компоненту.

Друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень) включається до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибірковий освітній компонент за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей.

Математична освітня галузь

У 7-9-х класах математична освітня галузь може бути реалізована в навчальному плані закладу освіти через:

окремі предмети – алгебра, геометрія;

інтегрований курс – математика.

За умови організації вивчення окремих предметів рекомендований розподіл годин тижневого навантаження є таким: алгебра - 3 години, геометрія - 2 години.

На вивчення інтегрованого курсу «Математика» типовим навчальним планом рекомендовано 5 годин на тиждень.

Природнича освітня галузь

У 7-9-х класах природнича освітня галузь може бути реалізована в навчальному плані закладу освіти через:

окремі предмети – біологія, географія, фізика, хімія;
інтегрований курс «Природничі науки».

За умови організації вивчення окремих предметів рекомендований розподіл годин тижневого навантаження є таким:

7 клас: біологія - 2,5 години, географія - 2 години, фізика - 2 години,
хімія - 1 година;

8 клас : біологія - 2,5 години, географія - 2 години, фізика - 2 години,
хімія - 2 години;

9 клас: біологія - 2,5 години, географія – 1,5 години, фізика - 3 години,
хімія – 2,5 години.

Заклад освіти може здійснювати перерозподіл навчальних годин між предметами галузі в межах визначеної кількості годин на вивчення природничої освітньої галузі, враховуючи освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованого курсу «Природничі науки» визначається закладом освіти самостійно в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Спираючись на модельні навчальні програми окремих предметів природничої освітньої галузі, заклад освіти може розробляти навчальну програму інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності змісту і результатів або усіх складників або окремих складників природничої освітньої галузі у певних комбінаціях. Навчальні програми інтегрованих курсів можуть розроблятися закладом освіти на весь цикл предметного вивчення (7 - 9 клас), або на окремі класи навчання.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

У 7-9 класах соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» і предмет «Підприємництво і фінансова грамотність», який вивчається у 8 і 9 класах. Рекомендований розподіл годин тижневого навантаження є таким:

7 клас – «Здоров'я, безпека та добробут» – 1,5 години;

8 клас – «Здоров'я, безпека та добробут» – 1 година,
«Підприємництво і фінансова грамотність» – 0,5 години;

9 клас – «Здоров'я, безпека та добробут» – 0,5 години,

«Підприємництво і фінансова грамотність» – 1 година.

Громадянська та історична освітня галузь

У 7-9 класах громадянська та історична освітня галузь може бути реалізована в навчальному плані закладу освіти через:

окремі предмети – історія України (7-9 класи), всесвітня історія (7-9 класи), громадянська освіта (8 клас) правознавство (9 клас); поєднання предметів та інтегрованого курсу – «Історія: Україна і світ» (7-9 класи), громадянська освіта (8 клас) правознавство (9 клас).

За умови організації вивчення окремих предметів рекомендований розподіл годин тижневого навантаження є таким:

7 клас - історія України - 1 година, всесвітня історія - 1 година;

8 клас – історія України – 1,5 години, всесвітня історія - 1 година;
громадянська освіта – 0,5 години;

9 клас – історія України – 1,5 години, всесвітня історія - 1 година;
правознавство – 0,5 години.

Кількість годин на вивчення інтегрованого курсу «Історія: Україна і світ» визначається закладом освіти самостійно з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети в типовому навчальному плані.

Інформатична освітня галузь

У 7-9 класах інформатична освітня галузь може бути реалізована через предмет інформатика. Рекомендований обсяг тижневого навчального навантаження для 7 класу - 2 години, для 8 класу – 2 години, для 9 класу – 1,5 години.

Для проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів клас може ділитися на групи за умови не менше 8 учнів у групі.

Технологічна освітня галузь

У 7-9 класах технологічна освітня галузь може бути реалізована через предмет технології. Рекомендований обсяг тижневого навчального навантаження для 7 класу - 1 година, для 8 класу – 1 година, для 9 класу – 1 година.

При проведенні уроків з трудового навчання або технологій окремо для хлопців і дівчат клас може ділитися на групи за умови наявності в класі понад 27 учнів, але не менше 8 учнів у групі.

Мистецька освітня галузь

У 7-9 класах за умови наявності відповідних модельних навчальних програм мистецька освітня галузь може бути реалізована в навчальному плані

закладу освіти через окремі предмети (музичне мистецтво, образотворче мистецтво) або інтегрований курс «Мистецтво».

У разі відсутності модельних навчальних програм з окремих навчальних предметів – музичне мистецтво, образотворче мистецтво, обирається одна із рекомендованих модельних навчальних програм інтегрованого курсу «Мистецтво». Усі ці програми розраховано на рекомендовану кількість годин. Тож для повноцінної реалізації освітньої галузі і досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом, в навчальному плані закладу освіти необхідно виділяти 2 навчальні години на тиждень у 7 класі та по 1 навчальній годині у 8 та 9 класі відповідно.

За наявності у закладі освіти відповідного кадрового складу, навчальні предмети (інтегрований курс) мистецької освітньої галузі мають викладати вчителі зі спеціальною мистецько-педагогічною освітою (вчитель музичного мистецтва, вчитель образотворчого мистецтва). Інтегрований курс «Мистецтво» за наявності у закладі освіти відповідного кадрового складу можуть реалізовувати два вчителя. За такої моделі викладання у 7 класі заклад освіти створює на основі модельної навчальної програми навчальну програму закладу освіти, де виокремлюється дві складові за домінуючими видами мистецтва із зазначенням відповідної кількості годин «Мистецтво: музичне мистецтво» (1 година на тиждень), «Мистецтво: образотворче мистецтво» (1 година на тиждень) і затверджує її рішенням педагогічної ради. Відповідно - у класному журналі для кожної складової відводяться окремі сторінки, на яких після назви інтегрованого курсу через двокрапку прописується уточнення: «Мистецтво: музичне мистецтво», «Мистецтво: образотворче мистецтво».

Необхідною умовою реалізації завдань мистецької освітньої галузі, і відповідно - завдань, зазначених в модельних навчальних програмах інтегрованого курсу «Мистецтво», є дотримання інтегративного підходу через узгодження програмового змісту і результатів навчання з різних видів мистецтва. Інтегрування мистецького змісту має здійснюватися через різні види діяльності учнів/учениць (обговорення творів мистецтва, практичну мистецьку, дослідно-пошукову діяльність) на основі спільної світоглядної тематики та універсальні для різних видів мистецтва категорії (види, жанри, стилі мистецтва) тощо у поєднанні із засадничими положеннями концепції «Нова українська школа». Звертаємо увагу, що інтегрований курс «Мистецтво» має вивчатися цілісно протягом усього навчального року: недопустимо виокремлювати вивчення учнями/ученицями складових інтегрованого курсу (музичної, образотворчої) упродовж окремих навчальних періодів (семестрів).

Освітня галузь “Фізична культура”

У 7-9 класах освітня галузь “Фізична культура” може бути реалізована через предмет фізична культура.

Уроки фізичної культури, згідно з частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими й проводяться не

менше трьох разів на тиждень, що відображається в навчальному плані закладу освіти для кожного класу.

Міжгалузева інтеграція

Реалізація міжгалузевої інтеграції в освітній програмі закладу освіти може здійснюватися шляхом упровадження міжгалузевих інтегрованих курсів або міжгалузевих проєктів. Перелік міжгалузевих інтегрованих курсів, для яких розробляються модельні навчальні програми, наведено в Типовій освітній програмі для 5-9 класів.

Включаючи до навчального плану міжгалузеві інтегровані курси, заклад освіти має переконатися, що обрана комбінація навчальних предметів та міжгалузевих інтегрованих курсів в комплексі покриває всі очікувані результати відповідних освітніх галузей відповідно до Державного стандарту.

Також заклад освіти має зазначити в освітній програмі кількість годин, передбачену в обраному міжгалузевому інтегрованому курсі для кожної інтегрованої в ньому освітньої галузі. Наприклад, обираючи міжгалузевий інтегрований курс «Драматургія і театр», в освітній програмі потрібно зазначити для цього курсу 0,5 години тижневого навантаження для мовно-літературної освітньої галузі та 0,5 години для мистецької.

Для впровадження міжгалузевих інтегрованих проєктів або модулів розробляють відповідну навчальну програму, яка затверджується педагогічною радою закладу освіти і містить таку інформацію:

назва інтегрованого проєкту / модуля;

перелік галузей, результати навчання яких буде досягнуто під час реалізації проєкту / модуля;

послідовність очікуваних результатів навчання за відповідними галузями; пропонувані зміст інтегрованого проєкту / модуля (за умови вибору саме проєктної діяльності зміст у програмі має бути викладено за відповідними етапами проєкту;

види навчальної діяльності, які будуть використані під час реалізації модуля / проєкту в освітньому процесі;

тривалість впровадження проєкту / модуля в навчальний план закладу освіти (такі проєкти / модулі можуть бути короткотерміновими або тривалими, тобто охоплювати кілька тижнів або увесь навчальний рік);

кількість навчальних годин тижневого навантаження, яка необхідна для реалізації проєкту/модуля.

Для створення навчального плану заклади можуть використовувати цифровий інструмент ***Конструктор навчальних планів***, який дасть змогу автоматизувати розподіл годин між роками навчання, освітніми галузями та окремими навчальними предметами чи інтегрованими курсами. Відповідно за допомогою цього інструменту можна створити цілісний навчальний план для освітнього рівня чи циклу, а також варіанти річних навчальних планів (за потреби) для різних класів на паралелі. Докладний алгоритм створення

навчального плану за допомогою «Конструктора навчальних планів» викладено у [«Посібнику користувача»](#). [Відеоінструкцію](#) з використання інструменту розміщено на ресурсному центрі НУШ ХАБ.

В освітній програмі закладу освіти зазначається **перелік модельних навчальних програм**, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або **навчальних програм**, створених на основі модельних навчальних програм і затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами.

Відповідно до навчального плану заклад освіти здійснює вибір модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (програми розміщено за посиланнями:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuysya-poetapno-z-2022-roku>

<https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy>).

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу слід зважати на раціональне використання навчального часу, поєднуючи в межах освітніх галузей окремі навчальні предмети та інтегровані курси.

Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма закладу має бути цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки мають бути реалізовані не лише на рівні базових знань з окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів), а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності.

Під час формування переліку програм заклад освіти має враховувати низку чинників, а саме: особливості та потреби учнів певного закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних навчальних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для організації вивчення навчальних предметів (інтегрованих курсів) у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі закладу має охоплювати досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

Відповідно до статті 11 закону України «Про повну загальну середню освіту» заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності одну освітню програму на кожному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти. Одним із складників освітньої програми є модельні навчальні програми. Отже,

педагогічні працівники закладу освіти обирають модельні навчальні програми на цикл повної загальної середньої освіти і не можуть змінювати їх в середині циклу. Водночас, для класів, які розпочнуть навчання на тому ж самому циклі повної загальної середньої освіти у наступних роках, можуть бути обрані інші модельні навчальні програми.

Педагогічний колектив закладу освіти може використовувати в освітньому процесі:

модельні навчальні програми із зазначенням кількості годин, необхідної на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів;

навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм авторськими колективами відповідних модельних навчальних програм, де зазначено кількість годин, необхідну на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів;

навчальні програми, розроблені вчителями на основі модельних навчальних програм, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами із зазначенням кількості годин, необхідної для провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів;

навчальні програми курсів за вибором, які мають відповідний гриф і входять до Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН для використання у закладах загальної середньої освіти.

Для реалізації обраної модельної навчальної програми / навчальної програми заклад освіти використовує:

навчальні матеріали авторських колективів, які здійснюють підтримку відповідних модельних навчальних програм авторськими навчальними матеріалами, які за підсумками експертизи отримали відповідний гриф; постійно оновлювані переліки таких матеріалів розміщено у відкритому доступі на сайті Державної наукової установи «Інституту модернізації змісту освіти»;

самостійно розроблені навчальні матеріали, зокрема для підтримки модельних навчальних програм з тих навчальних предметів (інтегрованих курсів), які є в навчальному плані закладу освіти, але не мають навчально-методичного забезпечення, розробленого відповідними авторськими колективами.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми навчального предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється

вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області не передбачено законодавством.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може упродовж навчального року вносити зміни у календарно-тематичне планування, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем і змістових модулів.

Організація освітнього процесу.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від безпекової ситуації в регіоні, наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних навчальних програмах, які обирає заклад освіти.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Навчання учнів, що належать до групи тимчасово переміщених осіб, організують за заявою батьків у зручний для них спосіб. Для забезпечення досягнення результатів, визначених новим Державним стандартом, учням, які належать до групи тимчасово переміщених осіб, рекомендовано ознайомитися зі списком закладів освіти - учасників експерименту, які розташовані на території перебування учня/учениці, та долучитися до впровадження експерименту у цих закладах (пілотні класи). У класах, де навчаються тимчасово переміщені учні, рекомендовано дотримуватись гнучкості в доборі навчально-методичного забезпечення освітніх програм закладів загальної середньої освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів / учениць

В оцінюванні результатів навчання учнів / учениць важливо розрізнити **поточне оцінювання, формувальне оцінювання** (оцінювання для навчання або оцінювання «в процесі») та **підсумкове оцінювання** (семестрове, річне).

Поточне, формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити шляхи досягнення кращих результатів навчання, тоді як підсумкове оцінювання має на меті отримати дані про рівень співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими / очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом та/або освітньою програмою.

Педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення тематичного оцінювання результатів навчання учнів / учениць з окремих предметів / інтегрованих курсів. Частоту та процедури проведення тематичного оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають з урахуванням дидактичної мети відповідної навчальної програми і проводять у формі діагностувальних робіт за групами результатів (однією чи кількома).

Поточне та формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – це постійний процес отримання й надання зворотного зв'язку учням / ученицям щодо успішності їхнього навчального поступу. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації: спостереження за процесом навчання, тестування, діагностувальні роботи, портфоліо та інше.

Оцінювання може бути як формальним, так і неформальним, і повинно відповідати цілям та завданням, які встановлені для конкретного предмета, його здійснюють у різних формах (оцінювання вчителем, взаємооцінювання, самооцінювання).

Поточне та формувальне оцінювання здійснюють постійно й системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації оцінювання:

1) Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

2) Ознайомлення учнів з критеріями оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

3) Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня /

учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

4) Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

5) Коригування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання «в процесі» є важливою складовою навчального процесу, оскільки воно відбиває реальний навчальний досвід учня / учениці та дозволяє вчителю зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Оцінювання результатів навчання учнів / учениць може відбуватися в такі способи: усний (опитування індивідуальне, групове тощо), письмовий (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальні роботи, диктанти), практичний (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо).

Щоденник спостережень не є регламентованим документом, однак це зручний інструмент для формування оцінювання, його розробляє вчитель на власний розсуд. Фіксуєчи на певному уроці результати навчання в щоденнику спостережень, вчитель визначає, з якою групою загальних результатів навчання з Державного стандарту співвідноситься той чи той очікуваний результат.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання учнями / ученицями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Рішення щодо оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента приймається і ухвалюється педагогічною радою закладу освіти.

Семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів та загальну оцінку результатів навчання. Здійснюють його з

урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Загальна оцінка результатів навчання виставляється на основі оцінювання груп загальних результатів. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Академічна автономія закладу освіти, серед іншого, передбачає організацію внутрішньої системи забезпечення якості освіти та системи оцінювання. Заклад освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12- бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у Свідоцтві досягнень за системою (шкалою), визначеною законодавством: результати позначають цифрами від 1 до 12.

Педагогічні колективи можуть виробляти власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати також вербальні характеристики замість позначки у свідоцтві досягнень.

Залежно від специфіки навчального предмета та кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення (одногодинні курси) контроль групи результатів може проводитись упродовж навчального року. Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру.

Критерії і бальна шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного етапу освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання результатів навчання учнів / учениць доцільно керуватися такими **категоріями критеріїв**:

- робота з текстовою і графічною інформацією;
- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплені навчальним матеріалом;
- комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання (Додаток 1) є загальним орієнтиром для розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання учнів / учениць у різних освітніх галузях. Опис кожного бала шкали оцінювання результатів навчання подано з урахуванням структури компетентності, яка складається зі знань, умінь, досвіду діяльності, цінностей, ставлень, а також спільних для всіх компетентностей умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне й системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Галузеві (предметні) критерії оцінювання (Додаток 2) розроблено відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі.

У модельних навчальних програмах можуть міститися орієнтовні критерії оцінювання з навчального предмета. Ці орієнтовні вимоги мають допоміжний характер і не є обов'язковими до використання.

Оцінювання результатів навчання учнів/учениць з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляють на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм поточного й підсумкового оцінювання результатів навчання учнів/учениць з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов'язковим урахуванням їхніх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

В. о. генерального директора
директорату шкільної освіти

Тетяна БАЛАШОВА

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ
оцінювання результатів навчання учнів / учениць 7-9-х класів

Рівні	Бал	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА
Початковий	1	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; ● виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; ● передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; ● виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. ● комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.

	3	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; ● виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. ● висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; ● виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; ● використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; ● виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; ● підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.

	6	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; ● виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; ● спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
Достатній	7	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; ● виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання. ● долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; ● виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; ● запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.

	9	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; ● виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ● ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	10	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; ● застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; ● розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; ● застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; ● узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.

	12	<p><i>Учень / учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none">● оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях;● застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;● виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.
--	----	--

ОРІЄНТОВНІ ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 7-9 КЛАСІВ

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Рівні	Бали	
Група результатів 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях		
початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на окремі прості запитання за змістом почутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя
	2	відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на частину простих запитань за змістом почутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого, припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту почутого

середній	4	відтворює основну інформацію, отриману від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази
	5	застосовує частину основної інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; долучається до спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; спілкується в межах запропонованої теми без значних утруднень
достатній	7	виокремлює в почутому інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частково-пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; спілкується в межах запропонованої теми; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки
	8	зіставляє, порівнює за визначеними критеріями почуте; добирає прийнятний із запропонованих способів для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу,; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя;

		заохочує до спілкування й долучається до обговорення певної теми; наводить аргументи й приклади щодо почутого
	9	аналізує отриману з різних джерел інформацію за визначеними критеріями, перетворює почуте в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок почутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; ініціює спілкування та обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми; наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки
високий	10	інтегрує істотну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних джерел; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обирає доречний спосіб комунікативної взаємодії в групі; переконливо аргументує свою позицію щодо обговорюваної теми
	11	узагальнює інформацію з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; обирає ефективний спосіб комунікативної взаємодії в групі, розвиває ідеї / думки учасників спілкування щодо обговорюваної теми та вибудовує логічну аргументацію для вирішення спільних завдань
	12	оцінює отриману з різних джерел інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань відповідно до змінюваних умов, урахувуючи ризики й прогножуючи наслідки; виступає посередником у спілкуванні, демонструє толерантність до різних поглядів і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам
<p align="center">Група результатів 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду</p>		

початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на окремі прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя
	2	відтворює незначну частину інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на частину простих запитань за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази
	3	відтворює частину інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки щодо прочитаного / переглянутого простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту
середній	4	відтворює основну інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; пояснює зміст прочитаного / переглянутого, використовуючи прості фрази.
	5	застосовує частину основної інформації із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами) для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; коментує зміст прочитаного / переглянутого, використовуючи прості фрази.

	6	застосовує інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами) для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; коментує зміст прочитаного / переглянутого
достатній	7	виокремлює з тексту / медіатексту інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частково-пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки щодо змісту прочитаного / переглянутого
	8	зіставляє, порівнює за визначеними критеріями зміст прочитаного / переглянутого; добирає прийнятний із запропонованих способів для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення змісту й форми прочитаного / переглянутого, наводить аргументи й приклади
	9	аналізує отриману з кількох текстів / медіатекстів інформацію за визначеними критеріями, інтерпретує зміст прочитаного / переглянутого й перетворює його в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок прочитаного / переглянутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми, наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки
високий	10	інтегрує істотну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних текстів / медіатекстів; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обстоює свою позицію щодо обговорюваної теми

	11	узагальнює інформацію з різних текстів / медіатекстів, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; розвиває ідеї / думки учасників обговорення прочитаного / переглянутого, вибудовує логічну аргументацію для вирішення спільних завдань
	12	оцінює отриману з різних текстів / медіатекстів інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, виявляючи оригінальність, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань відповідно до змінюваних умов, ураховуючи ризики й прогножуючи наслідки; переконливо аргументує позицію щодо прочитаного / переглянутого, виявляє толерантність до різних поглядів.

Іноземні мови

Рівні	Бали	
Група результатів 1. Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування		
початковий	1	Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
середній	4	Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. <i>Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</i>
	5	Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. <i>Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</i>
	6	Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. <i>Виконує половину (50%) завдань правильно.</i>

достатній	7	Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. <i>Виконує більшість завдань (55%) правильно.</i>
	8	Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. <i>Виконує більшість завдань (60%) правильно.</i>
	9	Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. <i>Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.</i>
високий	10	Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</i>
	11	Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</i>
	12	Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує всі (100%) завдань правильно.</i>
Група результатів 2. Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови		
початковий	1	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки під час усної, письмової та онлайн-взаємодії. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки під час усної, письмової та онлайн-взаємодії. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки під час усної, письмової та онлайн-взаємодії. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості

		речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
середній	4	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки при усній, письмовій чи онлайн-взаємодії навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</i>
	5	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки при усній, письмовій чи онлайн-взаємодії навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</i>
	6	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки при усній, письмовій чи онлайн-взаємодії навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує половину (50%) завдань правильно.</i>
достатній	7	Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. <i>Виконує більшість завдань (55%) правильно.</i>
	8	Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. <i>Виконує більшість завдань (60%) правильно.</i>
	9	Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. <i>Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.</i>
високий	10	При письмовій та усній взаємодії загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</i>
	11	При письмовій та усній взаємодії загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не

		заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</i>
	12	При письмовій та усній взаємодії загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує всі (100%) завдань правильно.</i>
Група результатів 3. Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення іноземною мовою		
початковий	1	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
середній	4	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</i>
	5	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст

		частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</i>
	6	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує половину (50%) завдань правильно.</i>
достатній	7	Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. <i>Виконує більшість завдань (55%) правильно.</i>
	8	Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. <i>Виконує більшість завдань (60%) правильно.</i>
	9	Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. <i>Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.</i>
високий	10	У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</i>
	11	У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</i>
	12	У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре

заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. *Виконує всі (100%) завдань правильно.*

Друга іноземна мова

Рівні	Бали	
Група результатів 1. Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування		
початковий	1	Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	Цільовий слухач/читач не розуміє зміст висловлювання. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
середній	4	Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. <i>Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</i>
	5	Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. <i>Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</i>
	6	Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. <i>Виконує половину (50%) завдань правильно.</i>
достатній	7	Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. <i>Виконує більшість завдань (55%) правильно.</i>
	8	Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. <i>Виконує більшість завдань (60%) правильно.</i>
	9	Учень/учениця вміє розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. <i>Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.</i>
високий	10	Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</i>

	11	Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</i>
	12	Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту, інформативних чи розповідних бесід, оголошень, інструкцій чи історій. Розуміє основну інформацію прочитаних чи почутих більш розгорнутих та складніших текстів (статей, історій тощо) відповідного рівня. <i>Виконує всі (100%) завдань правильно.</i>
Група результатів 2. Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови		
початковий	1	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки під час усної, письмової та онлайн-взаємодії. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки під час усної, письмової та онлайн-взаємодії. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки під час усної, письмової та онлайн-взаємодії. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
середній	4	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки при усній, письмовій чи онлайн-взаємодії навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</i>
	5	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки при усній, письмовій чи онлайн-взаємодії навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст

		частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</i>
	6	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки при усній, письмовій чи онлайн-взаємодії навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує половину (50%) завдань правильно.</i>
достатній	7	Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. <i>Виконує більшість завдань (55%) правильно.</i>
	8	Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. <i>Виконує більшість завдань (60%) правильно.</i>
	9	Змістове наповнення письмових та усних повідомлень здебільшого актуальне з використанням основного словникового запасу належним чином. <i>Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.</i>
високий	10	При письмовій та усній взаємодії загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</i>
	11	При письмовій та усній взаємодії загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</i>
	12	При письмовій та усній взаємодії загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує всі (100%) завдань правильно.</i>

Група результатів 3. Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення іноземною мовою

початковий	1	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Жодне завдання не виконано правильно.</i>
	2	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.</i>
	3	Учень/учениця має значні складнощі з передавання основної думки письмових та усних висловлювань. Використовує окремі непов'язані фрази та словосполучення, намагається конструювати прості речення, але граматичні конструкції використовуються з помилками, які, однак не заважають сприйняттю інформації. <i>Виконує третину (30%) завдань правильно.</i>
середній	4	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.</i>
	5	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.</i>
	6	Учень/учениця має труднощі із передаванням основної думки в усних чи письмових висловлюваннях навіть у дуже знайомих повсякденних ситуаціях спілкування та використовує основний запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних конструкцій. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Вимова обмежена контрольована та часто нерозбірлива. <i>Виконує половину (50%) завдань правильно.</i>
достатній	7	Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. <i>Виконує більшість завдань (55%) правильно.</i>

	8	Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. <i>Виконує більшість завдань (60%) правильно.</i>
	9	Учень/учениця створює короткі висловлювання правильно застосовуючи прості граматичні форми в більшості завдань. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти написане чи сказане повністю. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити деякі недоліки. <i>Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.</i>
високий	10	У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує правильно 80% завдань відповідного рівня.</i>
	11	У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує майже всі (90%) завдань правильно.</i>
	12	У письмовому та усному мовленні загалом уміло використовує повсякденну лексику належним чином та вживає прості граматичні форми. Допускаються незначні неточності у використанні лексики та граматики, що не заважають розумінню висловлювання. Учень/учениця намагається вживати складніші конструкції з добре заученими висловлюваннями. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою. <i>Виконує всі (100%) завдань правильно.</i>

Громадянська та історична освітня галузь

Рівні	Бали	
Група 1. Орієнтується в історичному часі та просторі, виявляє взаємозв'язки подій і явищ		

початковий	1	Учень/учениця сприймає і розпізнає інформацію щодо історичного часу і простору, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання.
	2	Учень/учениця: виконує прості навчальні дії з хронологією та історичною картою за наданим зразком із допомогою вчителя;
	3	Учень/учениця: відтворює частину інформації щодо історичного часу і простору, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; виконує завдання/навчальні дії за наданим зразком із допомогою вчителя.
середній	4	Учень/учениця: відтворює за зразком основну інформацію щодо історичного часу і простору отриману із запропонованих джерел; виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; надає пояснення у межах запропонованої теми.
	5	Учень/учениця: застосовує частково основну інформацію щодо історичного часу і простору, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; визначає причини та наслідки подій з допомогою вчителя.
	6	Учень/учениця: застосовує інформацію щодо історичного часу і простору, отриману від учителя або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; пояснює основні поняття, наводить прості приклади; виконує навчальні дії з хронологією і картами різних типів за запропонованим алгоритмом самостійно.
достатній	7	Учень/учениця: знаходить на карті та в документі потрібну інформацію щодо історичного часу і простору для виконання навчальних завдань; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх із допомогою вчителя; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом.
	8	Учень/учениця: аналізує інформацію щодо історичного часу і простору, отриману з обраних джерел; групує інформацію з різних джерел за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації та розв'язує їх відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, зіставляє, порівнює та пояснює опрацьовану інформацію, відповідає на запитання і ставить запитання щодо неї; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи.

	9	Учень/учениця: аналізує інформацію щодо історичного часу і простору, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання за допомогою різних джерел; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя.
високий	10	Учень/учениця: виокремлює й аналізує сутнісну інформацію щодо історичного часу і простору, отриману із різних самостійно вибраних джерел; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі.
	11	Учень/учениця: узагальнює інформацію щодо історичного часу і простору, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; виявляє причиново-наслідкові зв'язки між історичними та суспільно значущими подіями, явищами, процесами та визначає взаємопов'язані та взаємозалежні події, явища, процеси в житті суспільства; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі.
	12	Учень/учениця: застосовує здобуті знання й практичні вміння щодо історичного часу і простору, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, в парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; розкриває взаємозв'язки та тяглість суспільного розвитку.
Група 2. Працює з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту		
початковий	1	Учень/учениця: сприймає і розпізнає інформацію історичного / суспільствознавчого змісту, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного.
	2	Учень/учениця: відтворює незначну частину інформації історичного / суспільствознавчого змісту, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; використовує прості однотипні фрази.
	3	Учень/учениця: відтворює частину історичної / суспільствознавчої інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на запитання різного типу; висловлює свої думки простими фразами/ реченнями.

середній	4	Учень/учениця: відтворює за зразком основну історичну/суспільствознавчу інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; пояснює окремі поняття/терміни; використовує прості фрази/речення.
	5	Учень/учениця: застосовує частково основну історичну / суспільствознавчу інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; пояснює основні поняття, називає історичні / суспільні явища і процеси.
	6	Учень/учениця: застосовує історичну / суспільствознавчу інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; розуміє і пояснює основні поняття, явища і процеси та ілюструє простими прикладами, пояснює навчальні дії з інформацією.
достатній	7	Учень/учениця: знаходить у запропонованих історичних / суспільствознавчих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки.
	8	Учень/учениця: аналізує історичну/суспільствознавчу інформацію, отриману з обраних джерел, групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації в минулому й сьогодні в різних видах джерел; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, приклади на підтвердження висловленої думки / позиції; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації за алгоритмом, відомими / запропонованими способами.
	9	Учень / учениця: аналізує історичну/суспільствознавчу інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації в минулому й сьогодні, добирає прийнятний із запропонованих способів для їх унаочнення й візуалізації; розв'язує проблемні ситуації історичного / суспільного змісту засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки / позиції; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання.
високий	10	Учень/учениця: виокремлює й аналізує сутнісну історичну/суспільствознавчу інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; оцінює її за заданими критеріями; встановлює логічні зв'язки між історичними / суспільними подіями, явищами, процесами; за самостійно визначеними критеріями вирізняє проблемні ситуації в минулому й сьогодні, пропонує кілька способів їх розв'язання; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях.
	11	Учень/учениця: знаходить й аналізує сутнісну історичну/суспільствознавчу, отриману із різних джерел; формулює виявлені проблеми в минулому й сьогодні, оцінює історичну / суспільну інформацію за самостійно

		обраними критеріями; характеризує логічні зв'язки між подіями, явищами, процесами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в навчальних стандартних і нестандартних ситуаціях.
	12	Учень/учениця: відбирає й аналізує сутнісну історичну/суспільствознавчу інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; формулює й зіставляє виявлені проблеми в минулому й сьогоденні, оцінює інформацію за самостійно обраними алгоритмом/критеріями; встановлює причиново-наслідковий зв'язок між історичними / суспільними подіями, явищами, процесами; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки.
Група 3. Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію		
початковий	1	Учень/учениця: передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази; відповідає на прості запитання щодо України та спільноти, у якій живе.
	2	Учень/учениця: комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази; переповідає певні відомості щодо України та спільноти, у якій живе.
	3	Учень/учениця: спілкується з іншими у випадку, якщо вони ініціюють комунікацію; відтворює відомості про Україну та спільноту, у якій живе; епізодично бере участь у груповій взаємодії, окремих колективних заходах за пропозицією вчителя.
середній	4	Учень/учениця: підтримує спілкування в межах запропонованої теми; відтворює інформацію про Україну та спільноти, в яких живе, за зразком; долучається до роботи в групі, виконує призначені обов'язки, бере участь в окремих колективних заходах за пропозицією вчителя.
	5	Учень/учениця: спілкується з іншими за власної ініціативи; характеризує свою приналежність до України та спільноти, у яких живе; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі, бере участь в окремих колективних заходах, проєктах за пропозицією інших.
	6	Учень/учениця: долучається до обговорення змодельованих ситуацій та / або суспільно значущих проблем; характеризує свою приналежність до України та спільноти, у яких живе; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі, розпізнає проблемні ситуації та висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя, бере участь в колективних заходах, проєктах.
достатній	7	Учень/учениця: конструктивно обговорює змодельовані ситуації та/або суспільно значущі проблеми; розпізнає проблемні ситуації в спільноті, у якій живе, класі, школі, висловлює окремі пропозиції щодо способів розв'язання суспільно значущих проблем, спираючись на ідеї інших; конструктивно співпрацює в групі,

		виконуючи різні ролі, висловлює окремі ідеї щодо проєктів і заходів у школі, класі з опосередкованою допомогою вчителя.
	8	Учень/учениця: конструктивно обговорює змодельовані ситуації та/або суспільно значущі проблеми, надає підтримку іншим через поставлені запитання; комунікує з приводу вирішення проблемних ситуацій у різних спільнотах, висловлює пропозиції щодо способів їх розв'язання; висловлює ідеї щодо проєктів і заходів у школі, класі з опосередкованою допомогою інших осіб; активно співпрацює з іншими, при їх реалізації.
	9	Учень/учениця: ініціює спілкування щодо змодельованої ситуації та/або суспільно значущої проблеми, надає інформацію і наводить аргументи; описує проблемні ситуації у різних спільнотах засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою інших; активно співпрацює в групі, визначає свої завдання, висловлює окремі ідеї для заходів і проєктів.
високий	10	Учень/учениця: розвиває ідеї/думки учасників спілкування щодо змодельованої ситуації та/або суспільно значущої проблеми, розглядаючи різні сторони проблеми, підтримує інших та залучає їх до взаємодії; висловлює нові ідеї/пропозиції щодо способів розв'язання суспільно значущих проблем; виконує / бере на себе різні ролі під час групової взаємодії та реалізації проєктів; пропонує ідеї для проєктів і заходів.
	11	Учень/учениця: моделює ситуації та/або пропонує суспільно значущі теми для обговорення, виступає посередником у спілкуванні; ініціює пропозиції, пропонує варіанти для розв'язання суспільно значущих проблем; ініціює співпрацю та залучає інших до реалізації заходів та проєктів.
	12	Учень/учениця: модерує обговорення суспільно значущих тем; пропонує альтернативні варіанти для розв'язання суспільно значущих проблем, оцінює їх; ініціює, планує та організує співпрацю, залучає інших до реалізації заходів та проєктів, оцінює результати.

Математична освітня галузь

Рівні	Бали	
Група результатів 1. Досліджує ситуації та створює математичні моделі		

початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок, вирізняє у проблемній ситуації математичні дані; розрізняє початкові дані та шукані результати; розрізняє таблиці, діаграми, формули, графіки
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок;
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок;
середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії;
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії;
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади;
достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки;
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників;
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки;
високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами;
	11	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки;

	12	оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях;
Група результатів 2. Розв'язує математичні задачі		
початковий	1	виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;
	2	виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.
	3	виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.
середній	4	виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі;
	5	виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;
	6	виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;
достатній	7	виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.
	8	з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;
	9	виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання.
високий	10	застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;
	11	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;
	12	застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;

Група результатів 3. Інтерпретує та критично аналізує результати		
початковий	1	передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
середній	4	використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
	6	спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
достатній	7	долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставленні запитання.
	8	запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
високий	10	розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

Інформатична освітня галузь

Рівні	Бали	
Група 1. Працює з інформацією, даними, моделями		
початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок;
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок;

	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок;
середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії;
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії;
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади;
достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій;
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників;
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки;
високий	10	отримує відомості із різних самостійно вибраних джерел, виокремлює з неї істотну й потрібну інформацію; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами;
	11	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її, визначає надійність інформаційних джерел; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки;
	12	оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях;
Група 2. Створює інформаційні продукти		
початковий	1	виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;

	2	виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.
	3	виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.
середній	4	виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі;
	5	виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;
	6	виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;
достатній	7	виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.
	8	виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;
	9	виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання.
високий	10	застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;
	11	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;
	12	застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;
Група 3. Працює в цифровому середовищі		
початковий	1	виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;

	2	виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.
	3	виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.
середній	4	виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі;
	5	виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;
	6	виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;
достатній	7	виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання.
	8	виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;
	9	виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання.
високий	10	застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі;
	11	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;
	12	застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань;
Група 4. Безпечно та відповідально працює з інформаційними технологіями		
початковий	1	виконує безпосередні вказівки щодо дотримання правил безпеки

	2	епізодично виконує вказівки щодо дотримання правил безпеки у знайомих ситуаціях
	3	виконує вказівки щодо дотримання правил безпеки у знайомих ситуаціях; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого
середній	4	дотримується правил безпеки у типових ситуаціях після нагадування; може надати пояснення щодо необхідності безпечної та відповідальної поведінки
	5	дотримується правил безпеки у типових ситуаціях
	6	дотримується правил безпеки та відповідальної взаємодії у типових ситуаціях
достатній	7	дотримується правил безпеки та взаємодії у новій ситуації, визначає потенційні небезпеки
	8	дотримується правил безпеки та взаємодії у змодельованій ситуації, оцінює потенційні наслідки ризикованої поведінки
	9	обмінюється інформацією та пропонує способи відновлення безпечної та відповідальної взаємодії при їх порушенні
високий	10	дотримується правил безпеки та взаємодії у нестандартній ситуації; розпізнає та запобігає небезпечним ситуаціям, розглядаючи різні сторони проблеми
	11	вживає заходів для зменшення ризиків; обирає оптимальний спосіб безпечної та відповідальної взаємодії з іншими
	12	оцінює безпеку та відповідальність поведінки за критеріями; за потреби надає роз'яснення іншим учасникам щодо безпечної та відповідальної поведінки.

Природнича освітня галузь

Рівні	Бали	
Група результатів 1. Здійснює дослідження природи		
початковий	1	виконує частину простих завдань / дослідницьких дій за наданим зразком з допомогою вчителя
	2	виконує прості завдання / дослідницькі дії за наданим зразком з допомогою вчителя
	3	виконує завдання / дослідницькі дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі під час виконання дослідницьких дій
середній	4	виконує завдання / дослідницькі дії за зразком з допомогою вчителя;

		частково виконує обов'язки, розподілені в групі під час виконання дослідницьких дій / завдань; пояснює окремі дослідницькі дії
	5	виконує дослідницькі дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає з допомогою вчителя проблеми, які можна розв'язати дослідницьким способом; виконує завдання в групі відповідно до визначених обов'язків під час виконання дослідницьких дій / завдань
	6	розуміє і пояснює дослідницькі дії; виконує репродуктивні види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає з допомогою вчителя проблеми, які можна розв'язати дослідницьким способом і висловлює припущення щодо їх розв'язання; виконує дослідницькі дії / спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків
достатній	7	виконує репродуктивні й частково-пошукові види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя, розв'язує їх відомим способом; співпрацює в групі, виконуючи дослідницькі завдання
	8	виконує окремі пошукові, дослідницькі та / або творчі дії; розв'язує проблемні ситуації відомими способами під керівництвом вчителя; активно співпрацює з іншими, визначає свої завдання в груповій дослідницькій діяльності
	9	виконує пошукові дослідницькі та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації відомими способами; пропонує нові способи розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом учителя; активно співпрацює та допомагає іншим, виконуючи дослідницькі завдання
високий	10	ставить запитання, установлює логічні зв'язки між досліджуваними об'єктами, явищами, процесами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних дослідницьких / проблемних ситуаціях; пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно або в групі
	11	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; аналізує власні навчальні дії самостійно або в групі; конструктивно взаємодіє в групі під час дослідницької діяльності: висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки
	12	застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; аналізує й оцінює власні дослідницькі дії;

		ініціює, планує та організує співпрацю в групі для виконання дослідницьких / творчих завдань
Група результатів 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію		
початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя / інших осіб
	2	відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел
середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію
	5	застосовує частково інформацію, отриману від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому / прочитаному відповіді на прості запитання
	6	здійснює пошук інформації в запропонованих джерелах; застосовує інформацію, отриману від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань
достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і розв'язання проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією, поданою в різний спосіб; перетворює один вид інформації в інший за зразком
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; відповідає на запитання за опрацьованою інформацією, поданою в різний спосіб; перетворює інформацію одного виду в інший
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; добирає спосіб унаочнення інформації
високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману з різних джерел; оцінює інформацію за наданими критеріями під керівництвом учителя
	11	знаходить інформацію й аналізує її; узагальнює інформацію, отриману з різних джерел; оцінює інформацію за наданими критеріями
	12	порівнює, зіставляє та оцінює інформацію, отриману з різних самостійно вибраних джерел; оцінює надійність джерел інформації

Група результатів 3. Усвідомлює закономірності природи

початковий	1	намагається відповідати на прості запитання
	2	намагається знаходити у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання; намагається виконувати прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; слухає інших, комунікує за потреби
	3	знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання; виконує окремі завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; намагається висловлювати свої думки
середній	4	розуміє окремі поняття / терміни / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії за зразком з допомогою вчителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі
	5	намагається пояснити основні поняття / явища / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом з допомогою вчителя; виконує свою частку групової роботи
	6	розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії з допомогою вчителя, наводить прості приклади; виконує завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків
достатній	7	відповідає на окремі запитання, наводить типові приклади й аргументи на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно або в групі; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя, висловлює припущення щодо їх розв'язання; налагоджує комунікацію, співпрацює в групі за погодженим планом, виконуючи навчальні завдання
	8	розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; відповідає на запитання, доповнює думку / відповіді однокласників; виконує окремі навчальні дії; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в групі; залучає інших до співпраці в межах запропонованої теми

	9	розпізнає проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомими способами під керівництвом учителя; добирає доречні приклади та аргументи щодо висловленої думки; виконує пошукові завдання; активно співпрацює з іншими, генерує ідеї під час виконання завдання
високий	10	розпізнає проблемні ситуації; ставить запитання, встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в типових навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно або в групі; долучається до розроблення критеріїв оцінювання власної діяльності, діяльності групи
	11	висловлює щодо проблемної ситуації власну позицію, аргументує її; оцінює різні аспекти проблеми; використовує наукові факти для формулювання власних суджень; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нетипових ситуаціях; конструктивно взаємодіє в групі для розв'язання спільних навчальних завдань; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії і дії групи
	12	висловлює щодо проблемної ситуації власну позицію, аргументує її, робить висновки; встановлює закономірності, підтверджує їх прикладами; застосовує здобуті знання й практичні вміння для розв'язання проблемних ситуацій, усвідомлює ризики й прогнозує наслідки; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; організує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; толерує різні точки зору, опосередковує спілкування в групі.

Мистецька освітня галузь

Рівні	Бали	
Група 1. Пізнання мистецтва, художнє мислення		
початковий	1	описує твір за зразком чи за допомогою запитань вчителя, дає часткові відповіді на прості запитання за змістом почутого / побаченого, припускається помилок
	2	описує твір за зразком чи за допомогою запитань вчителя, дає часткові відповіді на прості запитання за змістом почутого / побаченого, припускається незначних помилок
	3	описує твір за зразком чи за допомогою запитань вчителя, дає відповіді на прості запитання за змістом почутого / побаченого, припускається незначних помилок
середній	4	описує (під керівництвом вчителя) твір/явище мистецтва, може пояснити окремі поняття/терміни; комунікує з іншими щодо мистецтва за допомогою вчителя, використовує прості однотипні фрази
	5	описує (під керівництвом вчителя) твір/явище мистецтва, пояснює окремі поняття/терміни, припускається незначних помилок; комунікує з іншими щодо мистецтва переважно за допомогою вчителя, використовує прості однотипні фрази, речення
	6	описує (під керівництвом вчителя) твір/ явище мистецтва, пояснює окремі поняття/терміни; комунікує з іншими щодо мистецтва, використовує прості однотипні фрази, речення
достатній	7	характеризує твір/явище мистецтва, частково використовує термінологію; наводить деякі приклади зв'язків між мистецтвом і життям бере участь в обговоренні творів мистецтва, висловлює свої думки щодо почутого / побаченого; знаходить з деяких джерел (зокрема цифрових) інформацію про мистецтво
	8	характеризує твір/явище мистецтва, використовує термінологію; наводить приклади зв'язків між мистецтвом і життям; бере участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію; знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію про мистецтво
	9	характеризує твір/явище мистецтва, вільно використовує термінологію, порівнює художні образи з явищами довкілля; наводить переконливі приклади зв'язків між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва; бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, пояснює свою позицію; знаходить і відбирає з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію про мистецтво

високий	10	аналізує/декодує твір/явище мистецтва, вільно застосовує термінологію, порівнює художні образи з явищами довкілля; наводить аргументовані приклади зв'язків між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва; бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, вислуховує позицію інших, аргументує власну; самостійно знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію, виокремлює необхідну, визначає (під керівництвом вчителя) достовірність джерела інформації
	11	аналізує/декодує твір/явище мистецтва, вільно застосовує термінологію, порівнює художні образи з явищами довкілля; наводить аргументовані приклади зв'язків між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва; бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, вислуховує позицію інших, аргументує власну; самостійно знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) і систематизує інформацію, виокремлює необхідну, визначає достовірність джерела інформації
	12	аналізує/декодує твір/явище мистецтва, вільно застосовує термінологію, виявляє характерні ознаки, здійснює аналогії між мистецтвом і життям, між різними видами мистецтва; бере активну участь в обговоренні творів мистецтва, вислуховує позицію інших, аргументує власну; самостійно знаходить з різних джерел (зокрема цифрових) інформацію виокремлює необхідну, систематизує і узагальнює її; визначає і пояснює достовірність джерела інформації
Група 2. Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація		
початковий	1	виконує частину завдань за поданим зразком лише з допомогою вчителя
	2	виконує частину завдань за поданим зразком з допомогою вчителя
	3	виконує завдання за поданим зразком переважно з допомогою вчителя
середній	4	виконує завдання за зразком під постійним керівництвом учителя; ситуативно використовує цифрове середовище під керівництвом учителя; періодично долучається до колективної мистецької діяльності, розуміє обов'язки в групі;
	5	виконує завдання за зразком переважно під керівництвом учителя; ситуативно використовує цифрове середовище під керівництвом учителя; бере участь у колективній мистецькій діяльності, виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі
	6	виконує завдання за зразком, частково потребує керівництва вчителя; ситуативно використовує цифрове середовище під керівництвом учителя; бере участь у колективній мистецькій діяльності, виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі

достатній	7	самостійно виконує завдання; використовує цифрове середовище, але потребує допомоги вчителя; співпрацює з іншими, виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі
	8	самостійно виконує завдання; імпровізує/експериментує в різних видах мистецтва; використовує цифрове середовище, але потребує допомоги вчителя; пояснює необхідність дотримання авторського права в процесі художньої комунікації; співпрацює з іншими, виконує частково - пошукові художньо-творчі завдання
	9	самостійно виконує завдання; імпровізує/експериментує в різних видах мистецтва; використовує цифрові технології для втілення задуму; розуміє важливість дотримання авторського права в процесі художньої комунікації співпрацює з іншими, виконує пошукові художньо-творчі завдання;
високий	10	самостійно виконує завдання; пропонує ідеї, застосовує здобуті знання й практичні вміння для їх реалізації, презентує результати власної творчості, пояснює свій задум самостійно використовує інформацію (зокрема цифрову) із посиланням на джерело та з дотриманням авторського права; бере участь у художньо-творчій діяльності за власним вибором і вподобанням; взаємодіє в команді
	11	самостійно виконує завдання; пропонує ідеї, реалізує їх самостійно, зокрема з використанням цифрових технологій, міжгалузевих зв'язків; презентує результати власної творчості, пояснює свій задум самостійно використовує інформацію (зокрема цифрову) із посиланням на джерело та з дотриманням авторського права; бере активну участь у художньо-творчій діяльності; конструктивно взаємодіє в команді
	12	обирає відомі способи творення, зокрема медіаформати, виявляє креативність, пропонує ідеї, реалізує їх самостійно, зокрема з використанням цифрових технологій, міжгалузевих зв'язків; презентує результати власної творчості, пояснює свій задум самостійно використовує інформацію (зокрема цифрову) із посиланням на джерело та з дотриманням авторського права; бере активну участь у художньо-творчій діяльності, виявляє ініціативу; конструктивно взаємодіє в команді
Група 3. Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення		
початковий	1	виявляє емоційність (словами/рухами) під час сприймання певних творів мистецтва та/або мистецької діяльності лише в окремих ситуаціях
	2	виявляє емоційність під час сприймання певних творів мистецтва та/або мистецької діяльності, використовує прості однотипні фрази
	3	виявляє емоційність під час сприймання творів мистецтва та/або мистецької діяльності, користується простими фразами/ реченнями

середній	4	називає за запропонованим переліком та/або допомогою вчителя емоції; пояснює за допомогою вчителя власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ мистецької діяльності простими фразами/ реченнями
	5	називає за допомогою вчителя емоції; пояснює за допомогою вчителя власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ мистецької діяльності
	6	називає емоції переважно за допомогою вчителя пояснює (переважно за допомогою вчителя) власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ мистецької діяльності
достатній	7	визначає емоції та переживання (власні та втілені у творах мистецтва); описує власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ художні образи; вибірково визначає свої уподобання в мистецькій діяльності
	8	визначає емоції та переживання (власні та втілені у творах мистецтва); описує власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ художні образи; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, визначає свої успіхи в мистецтві
	9	визначає емоції та переживання (власні та втілені у творах мистецтва); вибірково пояснює вплив творів/творчості на власний емоційний стан описує власне емоційне ставлення до твору мистецтва/ інтерпретує художні образи; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, характеризує свої успіхи в мистецтві;
високий	10	описує вплив певного твору/ творчості на власний емоційний стан, інтерпретує художні образи, пояснює ставлення; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, оцінює свої успіхи в мистецтві
	11	описує вплив певного твору/ творчості на власний емоційний стан, наводить приклади; творчо інтерпретує художні образи, пояснює ставлення; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, оцінює свої успіхи в мистецтві
	12	описує вплив певного твору/ творчості на зміни у власному емоційному стані, наводить приклади; творчо інтерпретує художні образи, аргументує ставлення; визначає свої уподобання в мистецькій діяльності, критично оцінює свої успіхи в мистецтві, визначає способи самовдосконалення

Соціальна та здоров'язберезувальна освітня галузь

Рівні	Бали
-------	------

Група результатів 1. Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки		
початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі
середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклад: виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі
достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки;

		виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя
високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі
	11	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі
	12	оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань

Група результатів 2. Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.

початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі
середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі
достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки;

		виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання. долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; - - активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання
високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі
	11	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі
	12	оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях;

		застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань
Група результатів 3. Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту		
початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; - виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; - передає інформацію, намагається висловлювати свої думки
	2	- відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; - виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; - показує певну зацікавленість до ідей, висловлених іншими
	3	- відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; - виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; - просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
середній	4	- відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; - виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; - сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми
	5	- застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; - виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; - підтримує спілкування в межах запропонованої теми
	6	- застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; - виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;

		- спілкується у межах запропонованої теми
достатній	7	<ul style="list-style-type: none"> - знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; - виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання; - долучається до спілкування та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	<ul style="list-style-type: none"> - аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; - виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами - з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; - запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення.
	9	<ul style="list-style-type: none"> - аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; - виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; - активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання; - ініціює спілкування та обмінюється інформацією.
високий	10	<ul style="list-style-type: none"> - виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; - розвиває ідеї/думки учасників спілкування та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки;

	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань
12	оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; виступає посередником у спілкуванні, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

Технологічна освітня галузь

Рівні	Бал	Загальна характеристика
1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності		
Початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб), прочитану, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком лише з допомогою вчителя
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел у проєктуванні; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел у проєктуванні; виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. висловлює свої думки простими фразами/ реченнями

Середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел у проектуванні; виконує типові завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі; може переказати своїми словами навчальні завдання у межах проєкту
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел та може наводити прості приклади у проєкті; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом проєктно-технологічної діяльності під керівництвом учителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування в межах проєкту та презентує результати у зручний спосіб
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань, реалізації проєкту, наводить приклади; виконує за готовим планом технологічні операції виготовлення виробу та/ або видів оздоблення під керівництвом учителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у межах проєкту та презентує результати у зручний спосіб.
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах актуальну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій реалізації проєкту; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності самостійно або в співпраці з іншими; долучається до спілкування та визначає навчальні завдання у проєкті через поставленні запитання.
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, виокремлює актуальну для реалізації проєкту; наводить певні аргументи, доповнює думку/ відповіді інших; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/ або творчі навчальні дії, заплановані операції у визначеній послідовності, застосовує необхідні матеріали, інструменти і пристосування, демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо; з опосередкованою допомогою вчителя виконує навчальні завдання, активно співпрацює з іншими, визначає свої завдання в груповій роботі;

		формулює питання та пріоритети для обговорення та представляє результати власної/ спільної проектно-технологічної діяльності.
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел, визначає особистісно й соціально важливі потреби, завдання проекту, наводить аргументи та доречні приклади самостійно/ у співпраці з іншими; виконує пошукові (дослідницькі), творчі завдання засвоєними раніше способами самостійно або пропонує нові способи із опосередкованою допомогою вчителя; планує подальшу проектно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей; ініціює спілкування та обмінюється інформацією; обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами.
Високий	10	здійснює пошук актуальної інформації, упорядковує її та презентує; застосовує здобуті знання й практичні вміння, методи проектування, здійснює різні види діяльності відповідно до індивідуальних здібностей і власних інтересів з метою втілення творчих ідей у плануванні та реалізації проекту; розвиває ідеї/ думки, презентує та обговорює результати власної чи спільної проектно-технологічної діяльності.
	11	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує методи проектування відповідно до індивідуальних здібностей та власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу; застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище для презентації результатів проектування; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; пояснює та/ або формулює висновки результатів проектно-технологічної діяльності; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних завдань у проекті.

	12	оцінює отриману з різних джерел інформацію, порівнює та зіставляє її; генерує суб'єктивні нові ідеї, спираючись на власні знання та судження, пропонує покращення ідеї/ теми проекту; застосовує здобуті знання й практичні вміння, аргументує мету проекту та планує проектно-технологічну діяльність, усвідомлює та описує ймовірні труднощі і ризики у процесі реалізації задуму в готовий продукт/ послугу; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; розробляє критерії, яким має відповідати об'єкт проектування та визначає його параметри; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення запланованих результатів у виконанні проекту; виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.
2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва		
Початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб) про види декоративно-ужиткового мистецтва; припускається суттєвих змістових і логічних помилок при відтворенні інформації; виконує частину простих завдань/ технологічних операцій за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на прості запитання про декоративно-ужиткове мистецтво; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	відтворює/ вказує значення декоративно-ужиткового мистецтва в житті людини, народу на основі прочитаної інформації, яка підготовлена вчителем; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; відтворює технологічні операції відповідно до створення виробу у етностилі за зразком наданим учителем та під його керівництвом; долучається до роботи в групі. висловлює свої думки простими фразами/ реченнями.

Середній	4	висловлює свої думки, описує значення декоративно-ужиткового мистецтва на основі запропонованих вчителем джерел інформації; розуміє окремі поняття/ терміни/ навчальні дії; виконує завдання/ технологічні операції за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/ речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах проєкту.
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань у проєкті; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, використовує технології декоративно-ужиткового мистецтва за потреби звертаючись по допомогу; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування в межах проєкту, використовуючи прості фрази/ речення.
	6	застосовує культурологічну інформацію, на основі запропонованих вчителем джерел інформації для виконання навчальних завдань у проєкті; визначає ознаки/ описує значення декоративно-ужиткового мистецтва; виконує навчальні дії/ використовує технології декоративно-ужиткового мистецтва у створенні предметного середовища в етностилі; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у межах проєкту, використовує прості фрази / речення.
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну культурологічну інформацію для виконання навчальних завдань у проєкті; відповідає на окремі запитання, наводить окремі аргументи й приклади про ознаки різних видів декоративно-ужиткового мистецтва, його традиції та сучасні тенденції; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає етностиль у різних видах дизайну; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання у проєкті. долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання у проєкті.

	8	вивчає історію розвитку традиційних ремесел і декоративно-ужиткового мистецтва на основі отриманих із обраних джерел; зіставляє, порівнює та групує варіанти [версії] стилізації виробу, методи проектування тощо; відповідає на запитання; перетворює один вид інформації в інший; виконує окремі творчі навчальні дії у проєкті, активно співпрацюючи з іншими; визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у проєкті.
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; ідентифікує та порівнює ознаки різних видів декоративно-ужиткового мистецтва за етнографічними регіонами України, наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; відбирає ідеї, творчо застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва при створенні/оздобленні виробу, у власній діяльності/ естетизації власного побуту; використовує цифрові пристрої для рекламування і реалізації створених виробів в етностилі; активно співпрацює з іншими; ініціює спілкування та обмінюється інформацією у проєкті.
Високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, формує власні судження на основі культурологічної інформації з різних самостійно вибраних джерел; характеризує, визначає і класифікує за суттєвими/ спільними ознаками інформацію про декоративно-ужиткове мистецтво; доцільно застосовує здобуті знання й практичні вміння з використанням традицій та сучасних тенденцій в декоративно-ужитковому мистецтві самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/ думки учасників спілкування у проєкті та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	знаходить та узагальнює інформацію про декоративно-ужиткове мистецтво, отриману з різних джерел, аналізує та оцінює її за визначеними критеріями; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в реалізації власних проєктів, виконанні технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва, пропонує варіанти способів їх застосування у виготовленні/ стилізації виробу; аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у проєкті; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.

	12	оцінює інформацію, отриману з різних джерел, науково інтерпретує її; використовує усвідомлено інформацію доцільно застосовуючи її у реалізації власних проєктів; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки, здійснює різні види проєктно-технологічної діяльності самостійно, у парі або групі; виявляє підприємливість через вивчення попиту споживачів, ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання творчих завдань; ідентифікує себе носієм культури свого народу, усвідомлює свою приналежність до українського народу через дослідження і вивчення його трудових традицій, народних звичаїв та іншої культурологічної інформації; демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.
Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу		
Початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком за допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на запитання; називає матеріали/ продукти, які не шкодять власному здоров'ю та здоров'ю інших осіб; перелічує вторинні, екологічні матеріальні ресурси/ екологічні матеріали і побутові продукти, які можна застосувати у реалізації нових проєктів; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує завдання / навчальні дії/ використовує безпечні матеріали у роботі над проєктом за зразком наданим учителем; долучається до роботи в групі.

		висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотній зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки на основі отриманої інформації про використання вторинних матеріальних ресурсів у реалізації нових проєктів; розуміє окремі поняття/ терміни/ навчальні дії; виконує завдання/ навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/ речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у проєкті.
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/ прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити з допомогою вчителя, які матеріали потенційно шкідливі для навколишнього середовища і матеріали, які не загрожують іншим; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування у проєкті, використовує прості фрази / речення.
	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; застосовує з допомогою вчителя технології обробки вторинних матеріалів; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у проєкті, використовує прості фрази/ речення.

Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання завдань у проєкті про вторинні матеріальні ресурси та їх повторне використання; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання у проєкті. долучається до спілкування у проєкті та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників про зниження екологічних ризиків для здоров'я людини та навколишнього середовища; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії у проєкті, розв'язує проблемні ситуації із опосередкованою допомогою вчителя з доцільним використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів у життєвих ситуаціях відомими способами; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у проєкті.
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; наводить аргументи, доречні приклади доцільності обраних матеріалів, вторинних матеріальних ресурсів, раціональності та переваги їх використання у реалізації нових проєктів; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу/продукту; проєктує власний життєвий простір з доцільним використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ініціює спілкування та обмінюється інформацією у проєкті.

Високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; з розумінням пояснює сталий розвиток як один із способів збереження навколишнього середовища та генерує ідеї, які можуть бути корисними для цього; застосовує здобуті знання й практичні вміння у проєкті; аналізує ефективність дібраних матеріалів для створення виробу/продукту і вказує на ризики їх використання; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/думки учасників спілкування у проєкті та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	проводить самостійну пошукову роботу з дослідження проблем утилізації відходів і повторного використання матеріальних ресурсів, зокрема через виконання STEM-проєктів; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; раціонально замінює матеріали, обґрунтовано змінює конструкцію виробу відповідно до розрахованих витрат; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у проєкті; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	оцінює отриману з різних джерел інформацію, логічно обґрунтовує роль науки, технологій для сталого [збалансованого] розвитку, взаємозв'язок розвитку науки, техніки, технологій і збереження природи; прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища; застосовує здобуті знання й практичні вміння у виконанні інноваційних проєктів/ STEM-проєктів, які передбачають дослідження, пов'язані з використанням вторинних ресурсів, побутових відходів; обговорює і прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/ творчих завдань; висловлює судження стосовно наслідків власних дій для навколишнього середовища, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.
Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб		

Початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого/ прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань у побуті/ навчальній діяльності за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному частковій відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому /прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує трудові дії та операції для виконання побутових завдань за планом наданим учителем; долучається до роботи в групі. висловлює свої думки простими фразами/ реченнями щодо власних/ чужих потреб у організації побуту; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	розрізняє і переказує власними словами інформацію отриману із запропонованих джерел, яка може бути корисною у практичній роботі/ завданнях проєкту; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; виконує завдання/ навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/ речення; сприяє спілкуванню.
	5	застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття/ явища /навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування у проєкті та може надати пояснення у його межах.

	6	застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання завдань стосовно організації побуту, облаштування життєвого простору, формування власного стилю тощо; розуміє і пояснює основні поняття/ явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у межах проєкту, використовуючи прості фрази/ речення.
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання практичної роботи/ завдань проєкту; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання. долучається до спілкування у проєкті та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	знаходить та відбирає актуальну інформацію для проєкту чи визначеного практичного завдання; аналізує власний досвід і можливості в побутовій діяльності, наводить певні аргументи, доповнює думку/ відповіді однокласників; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у проєкті.
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; складає та з розумінням пояснює складений план, як власну діяльність у проєкті/ побуті/ школі, самостійно, у співпраці з іншими; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання з опосередкованою допомогою вчителя; здійснює безпечне самообслуговування у побуті; застосовує побутову техніку для догляду за предметами побуту, одягом, взуттям тощо; облаштовує власний чи спільний життєвий простір у побуті [інтер'єр, одяг, естетика

		харчування тощо] та презентує й аргументує власні ідеї щодо його покращення; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ініціює спілкування та обмінюється інформацією у проєкті.
Високий	10	оперує інформацією отриманою із різних самостійно вибраних джерел та пропонує ідеї для організації або створення власного чи спільного побуту, речей, життєвого простору відповідно до вимог дизайну; аналізує власний досвід і можливості для складання плану побутової діяльності, висловлює судження та обґрунтовує його реалізацію самостійно або у співпраці з іншими особами; здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв’язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/думки учасників спілкування у проєкті та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	знаходить та узагальнює інформацію для власного проєкту у побуті у різних джерелах та групує її за відповідними ознаками для різних етапів роботи/ складеного плану/ визначених етапів проєкту; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в побутовій діяльності; удосконалює власний чи спільний життєвий простір у побуті на основі вимог дизайну і власних потреб, інтересів, можливостей; презентує результати проєкту через різні комунікаційні канали, засоби презентації з використанням цифрових пристроїв; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у проєкті; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.

	<p>12 оцінює інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; аргументує використання техніки у побуті/ проєкті; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки неправильного використання технічного обладнання; удосконалює технічні пристрої або інші предмети побуту; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; виступає посередником у спілкуванні у проєкті, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.</p>
--	---